

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, esnaf ve sanatkarların sicil işlemlerinin nasıl yürütüleceği, defter ve kayıtların ne şekilde tutulacağı, hangi hususların tescil ve ilân edileceği; resen kayıt ve terkin işlemleri, sicilin denetimi, sicil memurlarına itiraz yolları, sicil personelinin nitelikleri ve sorumluluğu ile Esnaf ve Sanatkar Sicili Müdürlüklerinin ve personelinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Bu Yönetmelik, esnaf ve sanatkar sicil müdürlükleri personelini ve sicil müdürlükleri tarafından yapılacak işlemleri kapsar.

Dayanak

Madde 2 — Bu Yönetmelik, 5362 sayılı Kanununun 67, 68, 69 ve 75 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3 — Bu Yönetmelikte geçen:

Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,

Konfederasyon: Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunu,

Mahkeme: Ticaret davalarına bakan yetkili Asliye Hukuk Mahkemelerini,

Birlik: Sicilin kurulu bulunduğu ildeki esnaf ve sanatkarlar odaları birliğini,

Sicil: Esnaf ve Sanatkar Sicil Müdürlüğünü,

Personel: Sicil müdürünü ve diğer sicil personelini,

Gazete: Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesini,

Oda: Esnaf ve Sanatkarlar Odalarını,

Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veri tabanı: Esnaf ve sanatkâr meslek kuruluşlarının işlemlerinin ve verilecek hizmetlerin elektronik ortamda yapılmasını sağlayan sistemi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Yönetim, Gözetim, Denetim ve Teminat

Kuruluş

Madde 4 — Esnaf ve sanatkarların sicillerinin sağlıklı ve güvenli bir şekilde Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veri tabanında tutulması ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesinde yayınlanmasını teminen ticaret davalarına bakan Asliye Hukuk Mahkemeleri gözetiminde ve kurulu bulunduğu il idari sınırları içerisinde çalışmak üzere; 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 67 nci maddesi gereğince o ildeki esnaf ve sanatkarlar odaları birliği bünyesinde, ayrı bir birim olarak Esnaf ve Sanatkar Sicil Müdürlüğü kurulur.

Yönetim

Madde 5 — Sicil işlemleri, birlik yönetim kurulunun teklif edeceği en az ön lisans diplomasına sahip aday veya adaylar arasından Bakanlık tarafından onaylanacak, sicil müdürü tarafından yönetilir ve yürütülür. Sicilin personel ücretleri ve diğer giderleri birlik tarafından karşılanır.

Gerek görülmesi halinde en az lise mezunu olmak kaydı ile sicil müdürüne yardımcı olacak personelin ataması birlik yönetim kurulunca yapılır ve Bakanlığa bilgi verilir.

Sicil personelinin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesindeki genel şartları haiz bulunmaları gereklidir.

Sicil müdürlerinin ve personelinin görevden alınmaları atanmalarındaki usule tabidir. Bu yazışmalar Konfederasyon vasıtasıyla yapılır. Sicil müdürlüğü boşaldığı takdirde en geç on gün içerisinde yeni sicil müdürünün atanması ile ilgili işlemler sonuçlandırılır.

Sicil işlemleri, sicil müdürleri ve personeli tarafından internet ortamında Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veritabanında gerçekleştirilir.

Sicil müdürleri, sicil kayıtlarını mevzuata ve gerçeklere uygun olarak tutmak ve izlemekle görevli ve sorumludur. Sicil kayıtları üzerinde suç işledikleri belirlenen sicil teşkilatı personeli hakkında bu suçlarından ve diğer mevzuata aykırı işlemlerinden dolayı kamu görevlileri hakkındaki cezalar uygulanır.

Hakimin gözetim yetkisi

Madde 6 — Gözetim yetkisi, sicil işlemlerinin sicil personeli tarafından Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılmasını veya yapılan hataların tekrarını önlemek amacıyla genel esasları ihtiva eden yazılı talimatların sicil müdürüne verilmesini, sicil personelinin hakimin yetkisi dışında kalan bir disiplin cezasına çarptırılması gerektiğinde durumun ilgili makamlara bildirilmesini, sicil iş ve işlemlerinin gereği gibi yürütülmesini ve gerek gördüğü her zaman sicil personelinin kısmen veya tamamen denetime tabi tutulmasını kapsar.

Denetim

Madde 7 — Bakanlık, sicil müdürlerinin ve diğer sicil personelinin işlemlerini her zaman denetlemeye ve görevden alınmasını ilgili birlik yönetim kurulundan istemek de dahil olmak üzere, gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

Teminat

Madde 8 — Sicil personelinin vazifelerinden dolayı mesul tutulabilecekleri tazminata karşılık olmak ve asgari ücrette yapılacak artışlarda gerekli artış yapılmak kaydıyla; müdürün, on altı yaşından büyük işçiler için uygulanan brüt asgari ücretin beş katı, diğer personelin on altı yaşından büyük işçiler için uygulanan brüt asgari ücretin üç katı, teminat göstermeleri gerekir.

Ancak, sicil personelinin sorumluluğu göstermiş olduğu teminatla sınırlı değildir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sicil İşlemleri ve İlan

Sicile müracaat ve süresi

Madde 9 — Esnaf ve sanatkarlar yanlarında çalışanlar hariç, faaliyete başladıkları tarihten veya faaliyette iken kayıt beyannamelerinde meydana gelen değişiklikleri değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren en geç 30 gün içinde sicile geçmesi gereken hususları bağlı buldukları sicile tescil ve gazetede ilan ettirmekle yükümlüdürler.

Yeni kayıt

Madde 10 — Esnaf ve sanatkarlar yanlarında çalışanlar hariç, faaliyete başladıkları tarihten itibaren en geç 30 gün içinde sicile kayıt edilmesi gereken hususları, bağlı buldukları sicile tescil ve gazetede ilan ettirmekle yükümlüdürler.

Bu yükümlülüğü yerine getirmede tespit edilenler birlik tarafından ruhsat vermekle yetkili ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilir. İlgili kurum ve kuruluşlar, sicil kaydı yapılana kadar bunların faaliyetlerini durdurur.

Esnaf ve sanatkarların sicile kayıtlarında, kendilerinin vergi mükellefi olduklarının belgelenmesi istenir.

Ayrıca; 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamına alınan il ve mesleklerde faaliyette bulunacak esnaf ve sanatkârlardan sicile kayıt sırasında meslek dalı ile ilgili ustalık belgesi istenir.

Esnaf ve sanatkârların meslekî faaliyette bulunabilmeleri ve ilgili odaya kaydedilmeleri için sicile kayıtları şarttır. Sicile her bir meslek için ayrı kayıt yapılması ve her bir kayıt için alınması gereken ücretlerin ayrı ayrı alınması gereklidir. Sicile kaydı yapılan esnaf ve sanatkârların ilgili odaya kayıt için bilgilerinin gönderilmesi, sicil tarafından elektronik ortamda Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veri tabanında gerçekleştirilir.

Sicile kayıt olan esnaf ve sanatkârlara ait bilgiler sicil tarafından; elektronik ortamda, iş yerlerinin bulunduğu yerdeki meslek ve sanatları ile ilgili ihtisas odasına, iş yerleri seyyar olanların ikametgâhlarının bulunduğu yerdeki meslek ve sanatları ile ilgili ihtisas odasına; meslek ve sanatları ile ilgili ihtisas odası bulunmayanların bilgileri ise karma odaya, karma oda yoksa meslek ve sanatları ile ilgili en yakın odaya kayıt için gönderilir. İlgili oda yönetim kurulu, bu kişilerle ilgili üyelik kararlarını ilk toplantısında alır.

Tescil ilgilinin bizzat talebi üzerine yapılır. Tescilini isteyen kişi, sicil memuruna; sicile kayıt için başvuru formunu ve formda zikredilen belgeleri ibraz etmeye mecburdur.

Sicil tasdiknamesi

Madde 11 — Sicile kayıt olan esnaf ve sanatkarlara aşağıdaki hususları içeren sicil tasdiknamesi verilir.

- a) Adı ve soyadı,
- b) T.C kimlik numarası,
- c) Varsa işyeri unvanı,
- d) Baba adı ve anne adı,
- e) Doğum yeri ve tarihi,
- f) Meslek dalı,
- g) İşyeri adresi, sabit işyeri olmayanların kanuni ikametgah adresi,
- h) Sicil müdürlüğünün adı, tarih, müdürün imzası ve mührü, ve benzeri bilgiler.

Sicil tasdiknamesi verildiği tarihten itibaren beş yıl için muteberdir ve beş yılın sonunda sicile vize ettirilir. Sicil personeli tarafından vize edilen sicil tasdiknamesi yeniden beş yıl için muteberdir.

İlgilinin eski tasdiknameyi herhangi bir sebeple getirememesi halinde gerekli harç alınarak yeni tasdikname verilir.

İlgililerinin daha önce yaptırdıkları tescil işleminde değişiklik yaptırmaları halinde, kendilerine yeni durumlarına göre sicil tasdiknamesi verilir.

Değişiklik yapılması

Madde 12 — Esnaf ve sanatkarlar kayıt beyannamelerindeki hususlarda meydana gelen değişiklikleri en geç 30 gün içinde sicile bildirmek zorundadırlar.

Ad ve soyadın değiştirilmiş bulunması, iş yerinin sicilin yetki bölgesi içinde başka bir yere nakledilmesi gibi haller tescil edilmiş işlemlerde değişiklik sayılır.

Kayıtta meslek dışında, yapılacak kısmi değişiklikler halinde yalnız değişen kısımların düzeltilmesi şeklinde yapılır.

Herhangi bir kayıttaki değişiklik işlemi, elektronik ortamda Bakanlık e-esnaf ve sanatkar veri tabanında o kaydın yazılı bulunduğu yere yeni durumu gösteren kaydın yazılması suretiyle yapılır.

Değişikliklerde değiştirilen bilginin eski hali belirtilerek Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veri tabanında muhafaza edilir.

Kanun veya bu Yönetmelikte başka bir hüküm bulunmadıkça bir kaydın değiştirilmesi işlemi tescil hakkındaki hükümlere tabidir.

Kayıt silinmesi

Madde 13 — Esnaf ve sanatkarlık niteliği sona erdiği takdirde ilgili, durumu en geç 30 gün içinde sicile bildirmek zorundadır. Buna bağlı olarak ilgilinin sicildeki kaydı silinir ve ilan olunur.

Silme işlemi elektronik ortamda Bakanlık e-esnaf ve sanatkar veri tabanında kişinin terk tarihi yazılmak ve aktif üyelerin arasından çıkarılarak pasif üyelerin arasına atılmak suretiyle gerçekleştirilir.

Birden fazla meslek icra eden esnaf ve sanatkarların bu mesleklerinden birisini icra etmekten vazgeçmeleri halinde mesleği terk işlemi yapılır.

Kanun veya bu Yönetmelikte başka bir hüküm bulunmadıkça bir kaydın silinmesi işlemi tescil hakkındaki hükümlere tabidir.

Tescili gerektiren olay veya işlemlerin sona ermesi veya ortadan kalkması halinde sicildeki kayıt ilgilinin talebi üzerine silinir.

Sicil müdürü tarafından öldüğü belirlenen ve varisleri tespit edilemeyen esnaf ve sanatkârların sicil kayıtlarının silinmesi ve bu hususun Sicil Gazetesinde ilânı doğrudan ve ücretsiz olarak yapılır. Bu durumdaki işlemlerden 492 sayılı Harçlar Kanununda belirtilen harçlar tahsil edilmez.

İlan

Madde 14 — Sicilde yapılan yeni kayıt (tescil), değişiklik yapılması (tadil) ve kayıt silinmesi (terkin) işlemleri, Bakanlığın gözetim ve denetimi altında Konfederasyon tarafından Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veri tabanı kullanılarak elektronik ortamda internette çıkarılan Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesinde yayınlanır.

Sicil Gazetesi ilân ücretleri sicil tarafından elektronik ortamda tahsil edilir ve Sicil Gazetesi hesabına elektronik ortamda aktarılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İnceleme, Araştırma, Talebin Kabul Edilmemesi, Tebliğ ve İtiraz

Sicil müdürünün inceleme ve araştırma yetkisi

Madde 15 — Sicil müdürü ve personeli kendisinden yapılmasını istenilen hususların tescili için, Kanun ve yönetmelikte belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini, üçüncü şahıslarda yanlış kanaat uyandırabilecek nitelikte bulunup bulunmadığını veya amme intizamına aykırı olup olmadığını incelemekle mükelleftir.

Bu inceleme sonucu herhangi bir bilgi ve belge eksikliği bulunan talepler kabul edilmez ve tescil yapılmaz.

Müdür, gerek gördüğü takdirde ilgili meslek teşekkülleri tarafından işyerinin durumu ve sahibinin mesleki faaliyeti hakkında gizli tahkikat yaptırıp, bu işyerinin müracaat dilekçesinde belirtilen durumda bulunup bulunmadığını araştırabilir ve elde edeceği sonuca göre tescile karar verir veya talebi kabul etmez.

Talebin kabul edilmemesi halinde verilecek karar ve tebliği

Madde 16 — Sicil müdürlüğü, kabul edilmeyen taleplere ilişkin kararını, tescil isteğine ilişkin dilekçeye vereceği cevapta belirtir. Kararda; dilekçenin tarihi, dilekçeyi verenin ad ve soyadı, isteğin konusu ile reddin sebepleri ve karar tarihi açıkça gösterilir. Bu kararı müdür imzalar ve mühürlür.

Bu durum talep sahibine tebliğ olunur. Bu kararın imza karşılığında sicilde elden verilmesi dahi tebliğ hükmündedir.

İtiraz

Madde 17 — İlgililer, sicil müdürlüğü tarafından kabul edilmeyen taleplere ilişkin verilen kararlara karşı, tebliğinden itibaren sekiz gün içinde sicilin bağlı olduğu mahkemeye dilekçe ile itiraz edebilirler.

Bu itiraz, mahkemece evrak üzerinde incelenerek karara bağlanır. Şu kadar ki; sicil memurunun kararı, üçüncü şahısların sicilde kayıtlı bulunan hususlara müteallik menfaatlerini ihlal ettiği takdirde, itiraz edenle üçüncü şahıs da dinlenir. Gelmezlerse evrak üzerinde incelenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Defterler, Belgeler ve Saklanması

Tutulacak defterler

Madde 18 — Sicil müdürlüklerinde işlemler, sicil müdürleri ve personeli tarafından elektronik ortamda Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veri tabanında sicil esas defteri üzerinde gerçekleştirilir.

Bunun yanı sıra sicilde, gelen ve giden evrak defteri ve gerekli olabilecek diğer yardımcı defterler de kullanılır.

Tutulacak defterler ile kullanılacak her türlü basılı evrak Konfederasyonca temin olunur.

Sicil esas defteri

Madde 19 — İlgili kanun ve bu Yönetmelik hükümlerince sicile tescili gereken hususların yazılmasına ilişkin elektronik ortamda Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veri tabanında tutulan bir defter olup, kayıtlardaki değişiklikler ile kayıt silme işlemleri de burada gerçekleştirilir.

Buradaki kayıtlar müteselsil bir şekilde verilen bir sicil numarası taşır. Sicil esas defteri her işyeri veya iştigal konusu, adı ve soyadı, T.C kimlik numarası, varsa işyeri unvanı, baba adı, doğum yeri ve tarihi, meslek dalı, işyeri adresi-sabit işyeri olmayanların kanuni ikametgah adresi, sicil müdürlüğünün adı, tarih, müdürün imzası ve mührü, ve benzeri bilgileri ihtiva eder.

Defter ve belgelerin saklanması

Madde 20 — Bir işyerine veya meslek erbabına ait bütün kayıtlara esas teşkil eden belgeler, tarih sırası ile tasnif edilerek, üzerine ilgilinin sicil numarası yazılmış bir dosyaya konular ve sicil sıra numarasına göre arşivlenerek saklanır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Kayıt ücretleri ve harçlar

Madde 21 — Esnaf ve sanatkârların sicil işlemleri harçlarının tutarı 492 sayılı Harçlar Kanununun ticaret sicili harçları hükümlerine göre hesap edilecek harcın yarısı olup, tescil sırasında ilgililerden tahsil olunur. Alınan bu harcın yarısı ilgili birliğe gelir kaydedilir.

Sicil müdüründen harca tabi herhangi bir istekte bulunan veya tasdikli örnek isteyen kimsenin, kanuni harcı ödemedikçe talebi yerine getirilemez. Harcı tahsil olunmadan yapılan işlemlerden dolayı, sicil personeli, mükellef ile birlikte müteselsil olarak sorumlu tutulur.

Sicile ilk kayıta ayrıca 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Kanununun 61 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen kayıt ücreti ile sicil işlemlerinde işlem cinsine göre gazete ilan ücreti tahsil edilir.

Aleniyet

Madde 22 — Herkes tescilin dayandığı dilekçe, beyanname ve belgeler ile ilanların yayınlandığı gazeteleri tetkik edebileceği gibi bunların tasdikli bir suretini de isteyebilir.

Bakanlık tarafından yapılan denetimler ile hazırlık soruşturmasına ve yargılamaya ilişkin hususlar hariç olmak üzere, defter ve belgeler sicil dairesinden dışarıya çıkarılamaz. Defter ve belgeleri incelemek isteyen diğer kişiler, sicil memurunun vereceği talimata uymak zorundadırlar.

Tescile davet ve ceza

Madde 23 — Tescili mecbur olup da kanuni şekilde ve müddeti içinde kayıt ettirmemiş olanlar hakkında, Türk Ticaret Kanununun 35 inci maddesindeki davet hükümleri uygulanır.

Buna rağmen, kayıt yükümlülüğünü yerine getirmeyenler, birlik tarafından ruhsat vermekle yetkili ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilir. İlgili kurum ve kuruluşlar, sicil kaydı yapılmaya kadar bunların faaliyetlerini durdurur.

Esnaf ve sanatkar sayılma haddini aşanlar

Madde 24 — Esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı iken, daha sonraki yıllarda yıllık alış veya satış tutarları ya da gayrisafi iş hasılatı, esnaf ve sanatkâr sayılma hadlerini aşanlar kendileri istemedikçe ticaret siciline ve dolayısıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bünyesindeki odalara kayda zorlanamazlar.

Ancak, yıllık alış veya satış tutarları ya da gayrisafi iş hasılatı, esnaf ve sanatkâr sayılma hadlerinin altı katını aşanların kayıtları, sicil marifetiyle ticaret siciline aktarılır.

Diğer hükümler

Madde 25 — Türk Ticaret Kanununun 5362 sayılı Kanuna aykırı olmayan ticaret siciline ilişkin 26-40 ıncı maddeleri hükümleri Esnaf ve Sanatkar Sicil Müdürlüğü hakkında da uygulanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

Madde 26 — 24/11/1983 tarihli ve 18231 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Esnaf ve Sanatkar Sicil Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sicil memuru olarak atanmış olanlarda Kanunda belirtilen nitelikler aranmaz ve Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan sicil memurları sicil müdürü olarak atanmış sayılır.

Yürürlük

Madde 27 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 28 — Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.